

“No hi ha una veu literària femenina, però sí un punt de vista femení”

Quan vàreu pensar, senyora Esperança Camps, que volíeu ser escriptora, molt abans d'escriure el primer llibre?

—No sé quan ho vaig pensar. De fet, encara no sé si sóc escriptora. Aquesta és una paraula que em fa molt de respecte, i jo em consider una periodista a qui li agrada molt contar històries i jugar amb el llenguatge. Es dona la circumstància que he volgut canviar el format, construir textos i històries més complexes que han desembocat en les dues novel·les.

—Rellegiu sovint els dos llibres publicats? I, si és així, hi veieu coses que ara escriuríeu d'una altra manera?

—Sincerament, després de publicats no els he tornat a llegir. En part per pena i en part per pudor, per vergonya. És probable que quan hagin passat els anys tenguí aquesta necessitat, ara no.

—Els premis literaris obtinguts per cada una de les novel·les i, un cop publicada la primera, amb el de la Crítica dels Escriptors Valencians us ha fet més responsable o més animosa?

—El primer premi, el Joanot Martorell, me'l vaig prendre com una festa: havia escrit una novel·la, la vaig presentar a un certamen i, a la primera, me la van premiar. Això em va fer ser més inconscient i em vaig llançar a escriure *Quan la lluna escampa els morts*, i també me la van premiar. A més, els escriptors valencians em van donar la benvinguda al gremi amb el seu premi de la Crítica. Ara, el que pesa damunt meu és una gran responsabilitat.

—Com treballau a l'hora de fer una novel·la, quins passos seguíu? Ho escrivíu tot amb ordinador, anoteu coses en un bloc, feu esquemes, guions, esborranys de capítols...? I un cop escrita la primera versió, la retoqueu gaire?

—No em faig un esquema previ i prenc poques notes físiques, a llibretes. El que passa és que abans d'asseure'm a l'ordinador ja fa molts dies que li donaves a la idea, al personatge, a la si-

tuació. És el que jo en dic “escriure mentalment”. Pel que fa a retocar, ho faig constantment. És més, cada dia, quan obr el document, abans de res, repàs i retoc l'escrit del dia anterior.

—En quin moment del procés creatiu us ho passeu més bé i en quin moment patiu més?

—M'ho pas bé sempre, durant tot el procés. És més, si mentre escric m'ho pas malament, ho deix córrer i ho reprenc un altre dia. Escric perquè em diverteix.

—Escriure una novel·la és un procés absorbent i fins i tot angoixant, o una distracció?

—Em sembla que no és una contradicció que es tracti d'una activitat absorbent i que, al mateix temps, sigui divertida. Ja us he dit que quan tenc una cosa començada no deix de pensar-hi. Em

pos en posició de radar, i qualsevol situació viscuda o llegida em pot donar una idea per incorporar al relat.

—La descripció dels personatges és la clau de volta de tota la novel·la?

—Sí. Per mi és fonamental. És quan m'ho pas bé, creant els personatges, posant-los en situacions complicades per veure'n la reacció, relacionant-los entre sí per observar com es mouen... Em sembla que els personatges condicionen l'escenari pel qual es mouen. Això pot semblar contradictori amb el desig que sigui el lector qui acabi els personatges, però a mi, com a lectora, m'agrada que em donin totes les dades possibles.

—Penseu que hi ha un grup concret d'escriptors que us han format especialment?

—A mi m'agrada dir que abans que escriptora sóc lectora. És per això que, sens dubte, totes les lectures m'han ajudat a formar-me. Vaig començar a ser lectora als anys vuitanta, quan encara vivia a Ciutadella i tenia uns professors molt engrescadors a l'institut, que ens animaven a llegir sempre. Si volem noms: en català, Carme Riera, Montserrat Roig, Pau Faner, Manuel de Pedrolo, Pere Calders. En castellà, García Márquez, Miguel Ángel Asturias, Luis Martín Santos, Cela, Gil de Biedma... Tota aquesta gent em fascina.

—Existeix la veu literària femenina?

—No crec que hi hagi una veu literària femenina. Pens, més que res, que hi ha un punt de vista femení, com hi ha, per exemple, un punt de vista de la gent que viu al camp, que és diferent del de la gent que viu a les grans ciutats.

—Quan construïu l'argument, la trama, teniu presents sempre els temes que s'hi han de traslluir?

—No. Les meues novel·les les he construïdes sempre a partir dels personatges. Els temes els he fet a mida, com un vestit.

—La vostra formació periodística us ha ajudat a perfilar l'estil literari?

—Sens dubte. A mi m'agrada contar

històries. Abans de treballar a la televisió ho vaig fer molts anys a la ràdio, i això va fer que se'm despertés un sentit especial per a la descripció, per fer veure els oients, paisatges, situacions i persones.

—Us heu interessat pel grup de rock menorquí Ja t'ho diré. En vàreu fer un llibre, l'any 2003, *Ja t'ho diré: dos o tres rams de 'locura'*. Respon a un interès particular pel grup o per la música pop i rock, o va ser un encàrrec?

—Va ser un conjunt de casualitats. Durant un curs de doctorat vaig assistir a un seminari anomenat "*Las culturas del rock*" que impartia Jenaro Talens. La conclusió del curs passava per fer un treball sobre un grup o un moviment determinat, i com que coneixa els Ja t'ho diré i estaven a punt d'anunciar un parèntesi en les seues activitats, vaig voler fer el treball sobre ells. Finalment, el Consell Insular es va interessar pel treball i el vam convertir en llibre.

—Us agrada parlar de les persones a fons perquè sempre us ha interessat conèixer els misteris de la condició humana?

—És clar, conèixer els misteris de la condició humana és pràcticament una necessitat. El que no tinc gaire clar és que mai ningú ho aconsegueixi.

—Teniu la sensació que els personatges que creeu us van portant a vós?

—En certa manera sí. Hi ha moments en què els he de controlar, posar-los fre, perquè tendeixen a anar-se'n de mare.

—Veure València, interessar-s'hi, com a persona que hi ha vingut de fora, us dóna algun avantatge a l'hora de parlar de la ciutat?

—Sí. Em dóna distància. No hi ha el mateix lligam afectiu que em lliga quan he de parlar de Menorca.

—Les vostres dues novel·les es poden situar temporalment unes dècades abans o unes dècades després o, necessàriament, pertanyen del tot al moment en què les heu escrites?

—Quan escric m'agrada remarcar el temps en què estan situades les històries que cont. A vegades m'he de frenar a l'hora de posar certes referències d'actualitat justament per evitar que el pas del temps les faci esgrogueir. Ja sé que han d'envellir, però m'agradaria

que d'aquí a deu anys es poguessin llegir sense que grinyolin massa.

—Us sentiu tan còmoda parlant de personatges femenins com masculins?

—Sí. A l'hora de crear els personatges m'interessa la seua ànima, els seus valors, la manera com es relacionen entre sí. Evidentment, parlar per la veu d'un home potser és un poc més complicat per a mi, però tot forma part del joc, del repte que em suposa construir un relat.

—Us agradaria disposar d'anys sabàtics a la feina, o de vacances llargues, per poder escriure una novel·la cada any o dos?

—La meua feina com a periodista m'agrada molt. És del tot vocacional i m'hi trob molt còmoda. A vegades he pensat en això que dius de l'excedència, però potser em crearia una pressió massa forta que m'impediria d'escriure amb la llibertat que ara tenc, sense horaris, aprofitant les estones lliures, les nits o els estius. En la meua situació actual, escriure és un plaer, potser si tingués una excedència seria obligació.

Lluís Bonada